

Hørings svar til organisationsstrategi til Verdensbanken 2025-2030

Globalt Fokus og 92-gruppen er glade for muligheden for at bidrage med et høringssvar til Udenrigsministeriets organisationsstrategi for Verdensbanken 2025-2030. Verdensbanken udgør en betydelig (og voksende) del af Danmarks udviklingsbistand og er en vigtig modalitet for implementeringen af danske prioriteter fastlagt i Fælles om Verden-strategien.

Vi ønsker fra civilsamfundets side at gøre opmærksom på, at Udenrigsministeriet lige nu har fem organisationsstrategier til høring (GCF, AF, L&D-Fond, biodiversitetsfond og Verdensbanken), og vi vil appellere til, at Udenrigsministeriet fremadrettet overvejer hvorvidt høringer på så store og afgørende dokumenter kan lægges forskudt af hinanden for bedst muligt at sikre, at interessenter har ressourcer til at bidrage til høringsprocesserne.

Menneskerettigheder, ligestilling og ligeværdige partnerskaber og repræsentation

Menneskerettigheder

Som det fremgår af Fælles om Verden-strategien, er demokratiske værdier og menneskerettigheder fundamentet for Danmarks udviklingsarbejde. Dette fremgår ikke tydeligt af den kommende organisationsstrategi for Verdensbanken. Her er menneskerettigheder kun nævnt i en fodnote, og arbejdet med menneskerettigheder i Verdensbanken udfoldes ikke i strategien. Som fundamentet for Danmarks udviklingspolitiske arbejde bør menneskerettigheder fremgå tydeligt af organisationsstrategien for at sikre, at de strømlines i de modaliteter og drøftelser, der er i Verdensbanken - både på strategisk og projektniveau. Det er ikke mindst relevant ift. den støtte, der planlægges til IFC, da en række af de investeringsprojekter, som IFC har støttet, har vist sig at have alvorlige udfordringer med overholdelse af basale menneskerettigheder, se eks. [Oxfam's rapport](#) om IFC-støttede hospitaler i Indien og IFC-støttede [privatskoler i Kenya](#).

- Civilsamfundet anbefaler derfor, at menneskerettigheder skrives tydeligere frem i organisationsstrategien således at det fremgår, at man arbejder med en menneskerettighedsbaseret tilgang ind i banken og dens modaliteter, samt at det fremgår af de overordnede

prioriteter for dansk engagement i Verdensbanken i tråd med den udviklingspolitiske strategi. Vi anbefaler yderligere, at organisationsstrategien særligt specificerer, at Danmark vil have fokus på overholdelse af menneskerettigheder i IFC-støttede projekter (både i afsnit iii på s.11-12 og i afsnit VI på s.13-14). Pga. udfordringerne med menneskerettigheder og manglende fattigdomsfokusering i mange IFC-støttede projekter anbefaler civilsamfundet yderligere, at organisationsstrategien i højere grad bør fokusere den danske støtte og indsats overmod IDA.

Ligestilling

Danmarks organisationsstrategi for 2019-2023 havde et stort og vigtigt fokus på ligestilling, som var en af de fire danske prioriteter, og Verdensbanken er netop nu ved at udarbejde en ny strategi for ligestilling med den forventede titel: *"World Bank Gender Strategy 2024 - 2030: Accelerate Gender Equality for a Sustainable, Resilient, and Inclusive Future"*.

Omend den nye organisationsstrategi peger på, at ligestilling vil fortsætte som en overordnet tværgående prioritet, nedjusterer Danmark i høj grad sit fokus på ligestilling med den nye organisationsstrategi. En god implementering af Verdensbankens nye strategi vil være afgørende for, at verden drager fordel af den - og for Danmark bør der især være fokus på de danske prioriteters kobling til ligestilling. Udenrigsministeriets egen evaluering af Danmark internationale engagement i ligestillingsarbejdet (2023) kritiserer bl.a. det manglende fokus på ligestilling i det internationale arbejde med klima og den grønne omstilling. Derfor bakker civilsamfundet op om, at organisationsstrategien fremhæver en mainstreaming af ligestillingshensynet ind i den danske prioritet for et øget klimafokus for banken,

- Civilsamfundet anbefaler, at Danmark har fokus på implementering af den forventede ligestillingsstrategi for Verdensbanken ved bl.a. at fastholde kønligestilling som en prioritet.

Ligeværdige partnerskaber og repræsentation

Fra MOPAN-evalueringen fremgår det, at en udfordring for Verdensbanken bl.a. er ikke at leve op til sit potentiale som en samlande og partnerskabsfokuseret organisation. Verdensbanken fylder i 2024 80 år, og er kendt for ikke at have reformeret sig ift. lederskabet, hvilket

resulterer i en stor skævhed ift. donorlandenes og modtagerlandenes indflydelse på banken. Med en mærkesag om at indgå i ligeværdige partnerskaber bør Danmark – i dialog med modtagerlandene og under den kommende shareholder review proces – arbejde for en bedre repræsentation i Verdensbanken. Her bør man blandt andet stille sig villig til at reformere den aftale, som sikrer at USA indtil nu uafbrudt har bestridt pladsen som direktør af verdensbanken.

Det fremgår derudover fra evalueringen, at samarbejde med civilsamfundet bør styrkes. Med Danmarks mange erfaringer for tæt samarbejde med civilsamfundet, ser vi gerne, at værdien af civilsamfundssamarbejde fremgår tydeligere i organisationsstrategiens fire danske prioriteter og implementeringen heraf. Det gælder både i prioriteringen for Verdensbankens organisering og finansiering, hvor civilsamfundets engagement bør løftes, og i de tematiske prioriteter om klima og energi, samt FCV, hvor samarbejdet og partnerskaber med civilsamfundsaktører skal styrkes.

- Civilsamfundet anbefaler derfor at Danmark - på linje med ønsker fra modtagerlandene - arbejder for en bedre repræsentation af modtagerlande i beslutningsfora i banken, samt at man med afsæt i MOPAN-evalueringen af Verdensbanken tydeligt fremhæver vigtigheden af et øget samarbejde med civilsamfundet i styrkelsen af Verdensbankens partnerskaber på tværs af de danske prioriteter, herunder med fokus på finansiering til lokale aktører. Vi anbefaler desuden, at man understreger værdien af civilsamfundets engagement i verdensbankens arbejde med særligt fokus på civilsamfundsaktører fra den globale majoritet. Vi anbefaler yderligere, at man (i tråd med organisationsstrategien for f.eks. Den Grønne Klimafond), skriver ind i strategien, at man vil have en regelmæssig dialog med 92-gruppen og Globalt Fokus, herunder forud for Verdensbankens års- og forårsmøder.

Klima og fattigdomsbekæmpelse, tab og skader, biodiversitet og klimatilpasning- og reduktion

Trade off mellem fattigdomsbekæmpelse og klima

Danmark ønsker med organisationsstrategien at arbejde for at styrke Verdensbankens fokus på klima og understreger flere gange kobling mellem klimaarbejde og fattigdomsbekæmpelse. Klima og

fattigdomsbekæmpelse hænger uløseligt sammen, men der er mange faldgruber undervejs, som Danmark bør se kritisk på. Som det fremgår af Oxfams rapport [Climate Finance Shadow Report 2023](#), spiller MDB'erne en afgørende rolle, men der skelnes ikke tilstrækkeligt mellem lån og grants, og flere lån kan være med til at puste yderligere til den gældskrise, som mange udviklingslande befinder sig i.

Selvom klima og fattigdomsbekæmpelse ofte arbejder i synergi, er der også steder hvor arbejdet med fattigdomsbekæmpelse ikke kan linkes direkte til klimaindsatser. Det betyder, at Danmark og Verdensbanken skal være særdeles opmærksomme på, om og hvordan flere penge til klimaindsatser eller indsatser der sammenkobler klima-og fattigdomsbekæmpelse, ikke går udover investering som har et fokus på fattigdomsbekæmpelse.

Der er stort pres fra Danmark og andre donorer for, at Verdensbanken øger klimaindsatsen. For at kunne overvåge, hvordan beslutningerne gennemføres, er det afgørende, at bankens rapportering af klimaindsats giver et retvisende billede. Undersøgelser fra [Oxfam](#) og [CARE](#) har imidlertid dokumenteret, at der har været en tendens til at overrapportere klimaindsatsen. I 2020 rapporterede Verdensbanken, at den brugte \$17,2 milliarder på klimafinansiering. [Ifølge Oxfam](#) kunne ca. 40% (7 mia.) ikke uafhængigt verificeres.

- Civilsamfundet anbefaler, at der i organisationsstrategien sættes tal på, hvor meget Danmark arbejder for, at Verdensbankens klimafinansiering øges, og at det på den baggrund beregnes og klargøres, hvordan det undgås, at den øgede satsning på klima reducerer de midler, der er til rådighed for andre fattigdomsbekæmpende indsatser. Samtidig anbefales det, at det tydeliggøres i strategien, at Danmark vil arbejde for, at opgørelserne over bankens klimaindsats er retvisende. Herunder at sikre, at Verdensbanken offentliggør detaljer om, hvordan opgørelser af klimafinansiering foretages på projekt-til-projekt-basis, på en måde der tillader uafhængig verifikation af bankens klimafinansiering.

Tab og Skader

Tab og skader omtales ikke i udkastet til organisationsstrategi, men Danmark har internationalt bakket op om [beslutninger](#), som påpeger, at det haster med at rejse yderligere midler til at støtte sårbare

udviklingslande, der rammes af klimakatastrofer på kort eller lang sigt. Danmark har også tilsluttet sig opfordringer, til at multilaterale finansielle institutioner klargør, hvilken rolle de kan spille i forhold til tab og skader.

- Civilsamfundet anbefaler derfor, at organisationsstrategien udbygges, så det kommer til at fremgå klart, hvilken rolle Danmark arbejder for, at Verdensbanken kommer til at spille ift. tab og skader.

Balancering af indsatser for hhv. klimatilpasning og -reduktion

Beslutningen på COP28 sidste år var klar: vi skal omstille os væk fra fossile brændstoffer og arbejde for en global tredobling af kapaciteten for vedvarende energi. Det vil derfor være logisk for Verdensbanken at fokusere sin rådgivning og finansiering på fremtidens vedvarende teknologier. Verdensbankens rolle bør være at lægge grunden til de mest ambitiøse vedvarende energiprojekter, ikke forældede fossile brændstoffer som fossil gas. Verdensbanken har finansieret \$15 milliarder i direkte projektstøtte til fossile projekter siden Paris-aftalen. De fortsatte investeringer i klimaskadelige projekter underminerer bankens indsats ift. klimafinansiering.

Organisationsstrategien dækker perioden, hvor det nye UNFCCC klimafinansieringsmål (*new collective quantified goal*) træder i kræft. FN vurderer, at tilpasningsomkostningerne som udviklingslandene står over for i 2030, kommer til at koste mellem 215\$ og 387\$ mia. om året. Sammenlignet med reduktionsindsatser, er klimatilpasningsprojekter i langt mindre grad attraktive for privatsektor investeringer (da de ikke sikrer en profit). Det nævnes et antal gange i strategien, at Verdensbanken har til formål at fordele sin klimafinansiering ligeligt mellem reduktioner og tilpasning - men at dette sker i praksis er langt fra en selvfølge.

- Civilsamfundet anbefaler, at Danmark tydeliggør, hvordan vi fra dansk side vil arbejde for at sikre balancen mellem tilpasning og reduktioner. I strategien nævnes det, at "Denmark will not support new investments in fossil fuels [with limited exceptions for natural gas until 2025 and clean cooking until 2030 outlined in the strategic paper on energy investments - TBC]." Det er en god *dansk* målsætning, men civilsamfundet anbefaler, at det i strategien

tilføjes, hvordan Danmark konkret vil arbejde for, at banken får samme ambition.

Biodiversitet

- Civilsamfundet anbefaler, at Verdensbankens strategi skal leve op til og være i tråd med den globale biodiversitetsaftale fra december 2022 (Kunming-Montreal aftalen). Danmark bør i organisationsstrategien beskrive, hvordan vi vil arbejde for at Verdensbanken får en strategi for, hvordan den vil afinvestere i biodiversitetsskadelige forretninger og sikre, at fremtidige investeringer ikke skader biodiversiteten, såvel som at den bidrager til beskyttelse af biodiversiteten.

Ulighed, skat, gæld og privat sektor investeringer

Styrket fokus på ulighed

Med vedtagelsen af Verdensbankens nye corporate scorecard er der kommet yderligere fokus på at reducere ulighed, bl.a. med en ny 'vision'-indikator om at reducere antal lande med høj ulighed. Danmark og de øvrige skandinaviske lande er i international sammenhæng kendetegnet ved en samfundsmodel, som har skabt en relativ stor grad af lighed, og vi mener, at Danmark med fordel kunne spille en positiv rolle i at hjælpe Banken med at løfte dette nye fokusområde.

- Civilsamfundet anbefaler derfor at man i organisationsstrategien fremhæver det nye fokus på ulighed som en mulighed (i afsnit 4.2 om 'World Bank evolution'), samt at det skrives ind i afsnittet om 'a bigger, better, and bolder Bank' (s.10). Det anbefales desuden, at der i afsnit VI om monitorering (s.13) eksplicit indskrives, at Danmark ønsker at måle, hvordan støtten hjælper til at levere på Bankens nye 'visions'-indikator for reduktion af antal lande med høj ulighed, og at man ønsker dialog med Banken om, hvordan denne nye indikator opnås.

Progressiv støtte til skat

Danmark har fået en ny strategi for støtte til skat og anti-korruption for 2023-2026, som bl.a. indeholder en støtte til Verdensbanken Global Tax Programme (GTP). Danmark har spillet en vigtig rolle på skat gennem den Nordisk-Baltiske Gruppe, hvor behovet for et styrket fokus på progressiv

skat i Verdensbanken er blevet rejst flere gange overfor Verdensbanken. Bankens nye corporate scorecard er desværre et skridt tilbage, da den kun fokuserer på mængden af skat, som rejses, og ikke hvorvidt skatten er progressiv eller ej. Danmark bør oplagt bruge den nye organisationsstrategi til bekræfte vigtigheden af progressiv skat.

- Civilsamfundet anbefaler, at organisationsstrategien eksplicit nævner behovet for, at Verdensbanken øger støtten til progressiv ressourcemobilisering.

Gæld

Det er positivt, at organisationsstrategien fremhæver 'debt and high borrowing cost' som en risiko. Lande i det globale syd afsætter flere midler til gældsbetjening end deres samlede budgetudgifter til uddannelse, sundhed og social beskyttelse (65% i lavindkomstlande og 14% i lavere middelindkomstlande).

- Civilsamfundet anbefaler, at man i strategien også tilføjer forslag til, hvordan Danmark vil arbejde for at reducere denne risiko. Som et blandt flere forslag håber vi, at man vil arbejde for at forbedre Verdensbankens nye Climate Resilient Debt Clause (CRDC). I klausulens nuværende form tillader den lande (SIDS og medlemmer af Small States Forum) at *udskyde* betalinger af hovedstol og renter samt andre låneomkostninger i tilfælde af visse katastrofer. For at have en reel effekt, anbefaler vi, at Danmark arbejder for at klausulen forbedres, så udgifter ifm. lån eftergives (i stedet for at udskydes) i en periode ifm. katastrofer. Kredsen bør udvides til at inkludere alle udviklingslande.

Problemer med privat-sektor-først tilgang

Danmark har i strategien et stort fokus på at øge privat sektor investeringer. Vi anbefaler, at Danmark ikke primært arbejder for, at der kommer flere private investeringer – men har fokus på om disse investeringer er af bedre kvalitet og sikrer menneskerettighederne.

Overordnet set er der en risiko forbundet med, at energi-projekter ender med at være ejet af private (ofte udenlandske) investorer – i stedet for offentligt ejede enheder, der driver projekterne som offentlige goder. I stedet for at komme befolkningen til gavn, vil en privat-sektor model trække overskuddet ud til de private investorer, hvilket potentielt forværrer de strukturelle barrierer et land oplever. Verdensbankens

energisektorreformer sker også ofte uden tilstrækkelig offentlig debat eller høring.

- Civilsamfundet anbefaler, at det i strategien beskrives, hvordan Danmark vil arbejde for, at der sikres en energiomstilling baseret på energisuverænitet og stærkt nationalt ejerskab. Dette bør inkludere støtte til offentligt ejede vedvarende energiprojekter, der sikrer udbytte til udviklingslandes regeringer og borgere, snarere end en fortsat afhængighed af privatisering af energisystemer og prisliberalisering.